

Bilag til indstilling til Sundheds- og Omsorgsudvalget

08-11-2006

**Sundheds- og Omsorgsforvaltningens bidrag til
Økonomiforvaltningens udarbejdelse af servicestrategi 2006**Sagsnr.
2006-37Dokumentnr.
2006-5762

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har med udgangspunkt i Økonomiforvaltningens forslag til skabelon udarbejdet sit bidrag til udarbejdelsen af servicestrategi 2006.

Med udgangspunkt i budgetforliget 2007, har forvaltningen under hovedoverskrifterne "Det omsorgsfulde København", "Det åbne København", "Det sunde København" og "Det effektive København" følgende bidrag.

Det omsorgsfulde København*Sølund – et flagskibsplejehjem*

Det fremgår af budgetaftalen for 2007 at :

"Den senere tids fokus på plejehjemsområdet har blotlagt en række udfordringer og problemstillinger, der kræver en langsigtet og visionær indsats. Der er behov for nytænkning i forhold til pleje- og omsorgsindsatsen med inddragelse af den nyeste viden og de bedste metoder.

Parterne er derfor enige om, at der påbegyndes et samarbejde med universiteter og andre forskningsinstitutioner, som skal gøre Sølund plejehjem til et flagskib. Det skal sikre en udvikling af det københavnske plejepersonales kompetencer - både som forbillende for pleje- og omsorgsindsatsen og som igangsætter af initiativer i kommunen. Parterne er enige om at afsætte 3 mio. kr. i 2007 i anlægsmidler. Det forudsættes, at der søges tilvejebragt ekstern finansiering."

På baggrund af ovenstående påbegyndes etableringen af Europas formodentligt første forskningsplejehjem på Plejecentret Sølund.

Forskningsplejehjemmet skal levere ny og anvendelsesorienteret forskning, der kan præge den faglige udvikling inden for ældreområdet og i videst muligt omfang imødekomme de nye behov og krav, som ældre i de kommende år vil stille til den kommunale opgavevaretagelse i forhold til pleje, omsorg, bolig, aktiviteter, forebyggelse og sundhedsfremme, herunder de opgaver, der følger af det nye samspil mellem Sundheds- og Serviceloven.

Sundhedsstaben**Sjællandsgade 40, H
331
2200 København N****Telefon
3530 3574****Telefax
3530 3939****E-mail
D 183@suf.kk.dk****EAN nummer
5798009295002****www.kk.dk**

Forskningsplejehjemmet skal således medvirke til at styrke ældresektorens forandrings- og innovationsevne. Ved at sætte fokus på ældreomsorgsområdet og ved at forske og udvikle området, skal forskningsplejehjemmet være med til at gøre ældresektoren til et højstatusområde at arbejde i.

Det nyskabende i forhold til den eksisterende ældreforskning er, at forskningen knyttes til driften af et plejehjem og dermed til praksisdelen. Det er således en vigtig del af ideen bag projektet, at forskningsresultaterne omsættes til nye praksismetoder og forslag til ændringer i nuværende praksis.

De enkelte forskningsprojekter vil typisk være finansierede af tidsbegrænsede midler, eksternt og/eller internt finansieret og specielt øremærkede det enkelte projekt. Med henblik på at sikre kontinuitet i forsknings-, undervisnings- og udviklingsarbejdet etableres desuden en forskningsenhed på plejehjemmet med en række fastansatte medarbejdere. Forskningsenhedens faste stab skal være drivkraften bag og garanter for udbredelse og implementering af evidens og effektbaserede analyser og tiltag.

Forskningsområder

Forskningsplejehjemmet er fortsat i udviklingsfasen, men det er intentionen, at forskningen kan omfatte områder vedrørende sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse, gerontologi, gerontopsykiatri, socialpsykologi, ernæring, sociologi, antropologi, integration, teknologi, arkitektur, økonomi og organisation.

I forhold til det praksisorienterede fokus vil forskningen kunne opdeles i fire hovedgrupper:

- Konkrete ældre- og sundhedsfaglige emner (f.eks. kost, medicin, træning, demens, inkontinens, hjemmeboende, midlertidigt ophold)
- De ”bløde” omsorgsrelaterede parametre (det gode ældreliv, f.eks. nærhed, psykisk og social omsorg, fysisk berøring, tid til at lytte mv.),
- Bygnings- og teknologiske relaterede emner (f. eks. elektroniske hjælpemidler, udendørsarealer, lyd, farver, lys mv.)
- Emner vedrørende ledelse og organisation (f.eks. grad af selvorganisering)

Det forventes, at forskningsenheden åbner i 2007/2008.

Udbud

Anlægsdelen vedrørende etableringen af forskningsplejehjemmet bringes i udbud.

Yderligere information kan fås ved at rette henvendelse til:
Sundheds- og Omsorgsforvaltningen
Center for Faglig Udvikling
Sjællandsgade 40
2200 København N
E-mail: suf@suf.kk.dk
Tlf. 3530 3258

Selvvisitering

Hensigtserklæring fra budgetvedtagelsen 2007:

”Nogle af Københavns ældre er isolerede og ensomme uden kontakt til omverdenen. Parterne er enige om, at ældre der af psykiske, sociale eller helbredsmæssige årsager ikke magter at bo i hjemmet, men som ikke umiddelbart opfylder behovet for en plejehjemsplads, skal have mulighed for at visitere sig selv til en ældreboligtype.”

Når en borger ønsker at flytte i en ældre- eller plejebolig, er det en visitator, som sammen med borgeren – og evt. borgerens pårørende – der træffer den endelige afgørelse om, hvorvidt borgeren skal tilbydes en ældre- eller plejebolig. En del københavnere får afslag på deres ønske om at flytte i en ældre- eller plejebolig. Borgerrepræsentationen ønsker at give denne gruppe borgere mulighed for alligevel, på trods af afslaget, at flytte i en ældre- eller plejebolig, hvis de selv føler, at de har et behov og ønske herom.

Borgerrepræsentationen skal i midten af 2007 forelægges et beslutningsgrundlag til et pilotprojekt, hvor der skal oprettes et mindre antal ældreboligpladser til selvvisitering. Pilotprojektet skal forløbe i 2007-2009.

Idet der er tale om et pilotprojekt, der endnu er i planlægningsfasen, vil området ikke blive udbudt.

Yderligere information kan fås ved at rette henvendelse til:

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen
Center for Faglig Udvikling
Sjællandsgade 40
2200 København N
E-mail: suf@suf.kk.dk
Tlf. 3530 3551

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen påbegyndte i 2005 moderniseringen af kommunens 3.000 utidssvarende plejeboliger.

Borgerrepræsentationen har i den forbindelse tiltrådt moderniseringsplanen for de første 1.600 plejeboliger. En plan for også at modernisere de resterende 1.400 plejeboliger indgik i budgetforhandlingerne for 2007 og de indledende midler blev afsat hertil.

Færre ældre borgere – nye krav til boliger

Den demografiske udvikling i København betyder, at der bliver færre ældre borgere i kommunen. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen bruger denne anledning til at give plejeboligerne et kvalitetsløft, samtidig med at kapaciteten tilpasses den demografiske udvikling.

Moderniseringerne sker både som ombygninger i større eller mindre omfang og ved, at gamle boliger erstattes af nybyggeri.

Hele moderniseringen vil tage cirka 13 år. De 3.000 utidssvarende plejeboliger vil derefter fremstå som 2.300 moderne, rummelige, bekvemme og lyse lejligheder med et nettoareal på ca. 40-45 m² (bruttoareal 65-70 m²). Den enkelte bolig vil have et stort badeværelse og indbyggede garderober. Boligen vil blive indrettet således, at den kan opdeles i en opholdsstue og et soveværelse og/eller en lille entré ved brug af varierede fleksible løsninger, der kan fungere som flytbare vægge. Det er intentionen, at fællesarealerne skal fremstå som rummelige, varierede og inspirerende og dermed skabe gode rammer for samværet blandt beboerne.

Nettoudgiften for kommunen for hele moderniseringsplanen - indeholdende anlægsudgifter, udgifter i forbindelse med lukning og åbning, flytteudgifter samt leje af servicearealer - vil formentlig beløbe sig til cirka 1,121 mia. kroner.

En revideret moderniseringsplan for de resterende plejeboliger forventes politisk behandlet primo 2007.

Udbud

Anlægsprojekterne vil blive udbudt i licitation efter gældende regler. Endvidere vil driften af de moderniserede plejehjem blive udbudt.

Yderligere information kan fås ved at rette henvendelse til:
Sundheds- og Omsorgsforvaltningen
Center for Faglig Udvikling
Sjællandsgade 40
2200 København N

E-mail: suf@suf.kk.dk
Tlf. 3530 3258

Demenscentre

Hensigtserklæring fra budgetvedtagelsen 2007:

”Københavns Kommune har i dag en 4-ugers garanti på plejeboliger. Denne garanti gælder imidlertid ikke for de målrettede demenspladser. Parterne har som målsætning, at der sikres samme serviceniveau for demente borgere som for øvrige borgere med behov for plejebolig.”

Kommunen har en særlig forpligtelse til at drage omsorg for resourcesvage borgere. Det er derfor også kommunens ansvar at sikre, at de svageste borgere får den rette hjælp til at bevare funktionsniveau og livskvalitet. Denne forpligtelse gælder også over for borgere med demens.

Københavns Kommune har siden 2003 haft en demenspolitik. Målet med demenspolitikken er at:

- skabe rammerne for, at de rigtige tilbud kommer til de rigtige borgere på det rigtige tidspunkt
- øge livskvaliteten for borgere med demens og deres pårørende
- øge jobtilfredsheden hos personalet
- skabe rammerne for at udvikle og implementere ny viden på forskellige niveauer

Et led i demenspolitikken er at etablere demenscentre, hvor borgere med demens kan modtage pleje og omsorg fra personale, som har specialiseret sig i demens. Københavns Kommune råder i dag over tre demenscentre, som har permanente og midlertidige boliger samt dagtilbud til borgere, som er svært ramte af en demenssygdom.

For at imødekomme målsætningen om at kunne tilbyde borgere med demens en plejebolig målrettet deres særlige behov inden for 4 uger, vil Københavns Kommune i perioden 2007 til 2009 oprette yderligere tre demenscentre.

Der er ingen aktuelle planer om at udbyde demensområdet som et særskilt område. I Københavns Kommune bor borgere med demens dels i eget hjem, dels på almene somatiske plejehjem og dels i særlige botilbud. Hvorvidt der vil blive anvendt udbud i forlængelse af demenspolitikken er på nuværende tidspunkt ikke afklaret.

Yderligere information kan fås ved at rette henvendelse til:

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen
Center for Faglig Udvikling
Sjællandsgade 40
2200 København N
E-mail: suf@suf.kk.dk
Tlf. 3530 3551

Etniske plejehjem

Af budgetaftalen for 2007 fremgår det at parterne er enige om at igangsætte en undersøgelse af behovet for etniske plejehjem. Der afsættes samlet 1,4 mio. kr. til formålet.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen vil på denne baggrund iværksætte en kortlægning af det nuværende og forventede fremtidige behov for etniske plejehjem i Københavns Kommune. Opgaven forventes forankret i den nye forskningsenhed på forskningsplejehjemmet Sølund.

Yderligere information kan fås ved at rette henvendelse til:

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen
Center for Faglig Udvikling
Sjællandsgade 40
2200 København N
E-mail: suf@suf.kk.dk
Tlf. 3530 3258

Udvikling af plejehjemsområdet i Københavns Kommune

Københavns Kommunes plejehjem skal yde en god service overfor ældre borgere, som har behov for omsorg. Derfor har Borgerrepræsentationen efter drøftelser med Ældresagen i budgetaftalen for 2007 vedtaget at styrke Københavns Kommunes indsats på plejehjemsområdet indenfor en række områder.

En forbedret klageadgang

Der udarbejdes klare retningslinier for hvordan klager skal håndteres, og der vil blive udarbejdet målrettet informationsmateriale om klagemuligheder til borgere, pårørende medarbejdere og ledere. Fra 2007 vil registreringen af klager blive publiceret på Københavns Kommunes Internet for hvert enkelt plejehjem. Antallet af klager vil endvidere blive inddraget i kvartalsrapporterne til Sundheds- og Omsorgsudvalget, som også vil få forelagt en årlig redegørelse omhandlende en juridisk gennemgang og vurdering af klagerne. Den

nye procedure vil også sikre, at Københavns Kommunes Borgerrådgiver løbende orienteres om modtagne klager og håndteringen af dem. Borgerrådgiveren kan herefter ad egen drift vælge at tage klagesagerne op til behandling.

Et uafhængigt tilsyn

Sundheds- og Omsorgsudvalget har den 12. oktober 2006 vedtaget et nyt koncept for tilsyn med plejehjem, der indebærer, at tilsynet udføres uafhængigt af Københavns Kommune. Derfor vil udførelsen af tilsyn med plejehjem blive sendt i udbud, så tilsynet pr. 1. marts 2007 kan overdrages til en ekstern leverandør. I forbindelse med udvalgets beslutning om et uafhængigt tilsyn vedtog udvalget, at overvejelserne om et omsorgspanel indtænkes i det eksisterende visionspanel.

En synlig og motiverende ledelse

En synlig og motiverende ledelse er afgørende for en velfungerende ældresektor. Derfor vil Sundheds- og Omsorgsforvaltningen fra 2007 afsætte penge til ledelsesudvikling og lederuddannelse fra de særlige uddannelsesmidler, som er beskrevet under Det effektive København – Ældreområdet. Endvidere indføres et fælles koncept for resultatlønskontrakter for forstandere m.fl., så krav og forventninger til den enkelte forstander synliggøres. Endelig vil der i 2007 blive gennemført en trivselsundersøgelse blandt medarbejderne på området i forlængelse af Borgerrepræsentationens beslutning om, at der hvert andet år i ulige år skal gennemføres trivselsundersøgelser. Resultaterne af trivselsundersøgelsen vil blive forelagt for Sundheds- og Omsorgsudvalget i 2007, og vil blive publiceret på Internettet.

Et forbedret samarbejde med andre store byer

Københavns Kommune har iværksat et øget samarbejde med Århus Kommune som skal sikre erfaringsudveksling og konkrete forbedringsforslag til udvikling af plejeområdet. I 2007 forventes det etablerede samarbejde yderligere intensiveret.

Uddannelse af medarbejderne

Uddannelse af medarbejderne er afgørende for, at de kan yde en god og omsorgsfuld pleje til borgerne. Derfor iværksættes et omfattende uddannelsesprogram for medarbejderne, som er nærmere beskrevet under Det effektive København – København som attraktiv arbejdsplads.

Ovennævnte tiltag er omfattet af udviklingsplanen for plejehjemsområdet i Københavns Kommune. Sundheds- og Omsorgsudvalget vil i forbindelse med afrapporteringen af

konsulentundersøgelsen vedr. Fælledgården primo 2007 blive forelagt en opfølgning på udviklingsplanen for plejehjemsområdet.

Kontaktoplysninger:
Sundheds- og Omsorgsforvaltningen,
Center for Politik og Ledelse
Sjællandsgade 40
2200 København N
E-mail: suf@suf.kk.dk
Tlf. 35 30 35 30

Det åbne København

Fælles indgang - Borgerservicecenter og Pensions- og omsorgskontor

Af budgetaftalen fremgår at parterne er enige om at københavnernes skal møde kommunen i deres lokalområde – på en enkel og overskuelig måde. Fremover vil kommunen derfor samle borgerbetjeningen i lokalområdet på én adresse. Visionen er at skabe én indgang for borgerne og i første omgang sættes på samlokalisering i Valby.

Samlokaliseringen mellem et nyt borgerservicecenter og pensions- og omsorgskontoret i Valby i 2007 giver mulighed for at få erfaringer med samling af borgerbetjeningsenheder.

Sundheds- og Omsorgsudvalget, Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen vil som led i den videre implementering skulle godkende konkret adresseforslag og budget for samlokalisering i Valby.

Yderligere information kan fås ved at rette henvendelse til:

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen
Pensions- og Omsorgskontoret Indre By/Vesterbro/Kgs. Enghave
Reventlowsgade 10
1651 København V
E-mail: suf@suf.kk.dk
Tlf. 3530 2200

Det Sunde København

Sundhedscentre for borgere med kronisk sygdom

Sundhedscentre for borgere med kronisk sygdom varetager rehabilitering af borgere med kronisk sygdom.

Rehabiliteringsindsatsen omfatter fysisk træning, rygeophør, kostvejledning, undervisning samt psykosocial støtte. Der er på indsatsområdet allerede etableret/planlagt 2 sundhedscentre for borgere med kronisk sygdom og 2 sundhedscentre for borgere med rygproblemer og kræftpatienter.

Borgerrepræsentationen har i budgetaftalen 2007 afsat 1,7 mio. kr. til anlæg i 2007, 2,5 mio. kr. til drift i 2008, samt 5 mio. kr. til drift i 2009 og frem til oprettelse af yderligere et sundhedscenter for borgere med kronisk sygdom, der skal åbne i 2008.

Det skal politisk besluttes, hvor i byen sundhedscentret skal placeres og der skal findes egnede lokaler.

Der skal samtidig igangsættes en proces, hvor der etableres et samarbejde med hospital, praktiserende læger og ældrekontor i det lokalområde, hvor sundhedscentret får til huse.

Borgerrepræsentationen er enige om nødvendigheden af at styrke den forebyggende indsats på sundhedsområdet. I Københavns Kommunes sundhedspolitik (godkendt i Borgerrepræsentationen den 12. oktober 2006) er rehabilitering et af fokusområderne og etablering af sundhedscentre skal være med til at implementere de vedtagne strategiske mål i sundhedspolitikken.

Sundheds- og Omsorgsudvalget vil primo 2007 blive forelagt forslag til bydelsmæssig placering af det nye sundhedscenter.

Kontaktoplysninger:
Sundheds- og Omsorgsforvaltningen,
Center for Faglig Udvikling
Sjællandsgade 40
2200 København N
E-mail: suf@suf.kk.dk
Tlf. 35 30 35 30

Det effektive København

København som attraktiv arbejdsplads

Ældreområdet har en række store udfordringer. Det er svært at rekruttere tilstrækkeligt og kvalificeret arbejdskraft. Der er stor personalegennemstrømning. Sygefraværet er meget højt. Endelig har en række personalegrupper et kompetenceefterslæb.

For at imødegå og håndtere disse udfordringer er der i budgetaftalen 2007 afsat 35,4 mio. kr. på ældreområdet til en styrket ledelse og

udvikling af medarbejdernes kompetencer. Der er endvidere afsat 1,5 mio. kr. til at styrke medarbejdernes muligheder for at få øget fleksibilitet i arbejdstiden, samt til en særlig støttende indsats overfor etniske elever.

Midlerne vil blive udmøntet i en række indsatser:

Forbedret praktikundervisning af social- og sundhedslever og sygeplejestuderende.

For at imødegå det store problem nu og i fremtiden med overhovedet at kunne rekruttere personale til ældreområdet, skal grunduddannelsesområdet opprioriteres. Københavns Kommune skal være kendt som et rigtigt godt uddannelsessted for social- og sundhedselever, og et godt praktiksted for de sygeplejestuderende. Derfor skal der anvendes midler til at ansætte flere fuldtidsvejledere og der skal oprettes bedre studiepladser i såvel hjemmepleje som på plejehjemmene. Sosu-elevernes uddannelse foregår i over halvdelen af tiden i praktikken, hvorfor dette er en stor opgave, som skal have et selvstændigt fokus, hvor det er pædagogik og læring der i højsædet, og hvor tiden til uddannelse ikke skal tages ud af tiden til pleje af borgerne.

Systematisk kompetenceudvikling af alle medarbejdere i ældreplejen.

For de nuværende medarbejdere gennemføres målrettet og systematisk kompetenceudvikling, således at det sikres at alle udvikler og vedligeholder sine basiskompetencer. Her er den primære målgruppe de kortuddannede, assistenter, sygehjælpere.

De ufaglærte medarbejdere får også tilbud om kurser, endvidere skal de ufaglærte der kan og er motiverede herfor støttes til at gå i gang med en egentlig sosu-hjælperuddannelse.

Der vil også være tilbud om uddannelse og udvikling af specialkompetencer målrette forskellige specialfunktioner f.eks. demenskoordinatorer og medicinansvarlige. Her er målgruppen primært assistenter, sygeplejersker og terapeuter, men der kan også være i kortuddannede, som kan uddanne sig indenfor et speciale.

Kompetenceudviklingsaktiviteterne skal understøtte de prioriterede indsatser på ældreområdet: demens, medicin, kost, træning, sundhedsfremme og forebyggelse.

Kompetenceudviklingsaktiviteterne vil primært bygge på det etablerede vokseneruddannelsessystem (AMU), samt CVU'ernes uddannelsesstilbud. MUS-samtalen er et meget væsentligt værktøj i denne proces, hvor skriftlige udviklingsplaner bliver en nøgle.

Bedre ledelse – ledelsesudvikling

Lederne vil få kurser, som skal lære dem at arbejde med målrettet og systematisk kompetenceudvikling af medarbejderne. De skal lære at skabe attraktive arbejdspladser med god personaleledelse, for at kunne fastholde medarbejderne i faget.

Fleksibel arbejdstilrettelæggelse og støtte til etniske elever.

Der ligger en stor arbejdskraftreserve i de etniske grupper, og de etniske sosu-elever er en gevinst for ældreområdet, men det kræver en ekstrainsats at høste denne gevinst. Derfor vil der i sosu-elevernes praktikperiode blive tilbudt særlige støtte-undervisningstilbud til de etniske elever, hvor de træner i det danske ”sundhedssprog”, arbejdspladskultur, etik og normer indenfor ældreplejen. Dette er forsøgsvis afprøvet i mindre målestok med stor succes.

Der vil blive etableret en pulje som arbejdspladser kan søge tilskud til særlige projekter omkring fleksibel arbejdstidstilrettelæggelse. Erfaringerne siger, at der skal meget dialog til blandt medarbejdere og ledere, om hvorledes dette kan lade sig gøre, samtidigt med at borgere oplever mindst samme service. Derudover skal arbejdspladserne ikke mindst hjemmeplejen støttes i logistik og planlægning, hvis mere individuel og fleksibel arbejdstidstilrettelæggelse skal kunne lade sig gøre.

Der vil blive udformet en egentlig kompetenceudviklingspolitik i samarbejde med Hovedsamarbejdsudvalget.

SOU vil blive forelagt arbejdet med attraktiv arbejdsplads og de personalemæssige udfordringer mindst en gang årligt i form af temadrøftelse med en statusrapportering. Ligeledes følger udvalget arbejdet med at reducere sygefraværet.

Kontaktoplysninger:
Sundheds- og Omsorgsforvaltningen,
Center for Forretningsudvikling
Sjællandsgade 40
2200 København N
E-mail: suf@suf.kk.dk
Tlf. 35 30 35 30